

Planinski

V E S T N I K.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 9.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1896.

Leto II.

Na Krim!

Spisal Ciril.

(Dalje in konce).

od nami se širi velika ravan, raztezajoč se na jugu in jugozahodu od Ljubljane — Ljubljansko barje. Mirno se vije skozi zeleno ravnino lena Ljubljanica, z njo pa se ljubko križajo bele ceste. Prijazni zeleni grički, vzdigujoči se tu in tam iz ravnine, zabranjujejo enoličnost. V njih podnožju in po ravnini se bleste bela selišča, venec gora pa, ki oklepa prostrano ravan, krasi čarovito pokrajino. Nad Ljubljano, ki se beli okoli gradu, se razprostira rodovitno polje in bujni travniki, napajani od bistre Save, proti severu tja do Kamniških planin. S širnega polja nas pozdravljata dva vrha Šmarne Gore (671) in njena prijazna sosedra Rašica. Na severu kipe v sinje nebo slikovite Kamniške planine in Karavanke. Izza porastenega predhribja Brezoviškega, katero obmejuje severozahodno stran Ljubljanskega barja, se nam nasproti smejejo zeleni vrhovi Polhograjskega pogorja. Z marsikaterega se sveti prijazna bela cerkvice v svet. Tja čez skalovito Grmado (900) in zeleni Otožec (1021) in dalje čez zeleno hribovje (Škofjeloško in Bohinjsko) pozdravljamo „snežnikov kranjskih siv'ga poglavarja“, ki kraljuje tam gori med sivimi podložniki. Proti zahodni strani se beli Vrhnika v podnožju prijaznih hribocev. Veselo zremo po Idrijskem hribovju, po vrhovih Trnovskega lesa v ozadju, po Hrušici, Pivki planini, na Nanos (1300), Javornik (1242), Streliški Vrh (1265) in druge straže plešastega Krasa. Tam doli na jugu, že prav na meji, kipi v nebo mogočni Snežnik (1796). Pogled nam plava po Krasu daleč proti zahodu in jugu. Proti jugovzhodu in vzhodu motrimo mična dolenska brda in gozdnata hribovja (Ribniško, Kočevsko) tja do mej bratske Hrvaške. O lepem, jasnem vremenu in z daljnogledom, pravijo, se vidi prav do Zagreba. Proti severovzhodu čez zeleno Litijsko in Moravško gorovje pozdravljamo

kranjsko-štajersko mejno pogorje, izza katerega gleda marsikak vrh zelene Štajerske. Zopet nam nese pogled čez bujne travnike do mogočnih Kamniških planin. Zares veličastna slika! —

Zdaj si pa oglejmo tudi našo najbližjo okolico! Onkraj Iške doline se vzpenja gozdnati Mokric (1056); spodnji del pobočja mu krijejo velike senožeti. Z zelenih trat nas pozdravlja prijazna cerkvice sv. Ahaca (750), ne daleč od nje pa se skriva med zelenim drevjem cerkev na deloma porastemem Kureščeku (831). Na jugu in zahodu proti Cerknici, Borovnici in Vrhniki se kopičijo zeleni hribi: Veliki Srobrotnik (788), Sop 999 *m*, Kamnic 1048 *m*, Vini Vrh (984), Ljubljanski Vrh i. dr. S treh naprej pomaknenih gričev na severozahodni strani od nas gledajo prijazno v barje tri bele cerkvice: Sv. Ane, sv. Jožefa in cerkvice na Žalostni Gori. V podnožju Sv. Jožefa, v zeleni dolinici, čepi vas Preserje, in tja se napotimo z vrha po zaznamenovani poti čez Planinico.

Težko se ločimo od krasnega prostorčka. Po travi jo uberemo navzdol proti severozahodni strani za rdečimi znamenji proti Planinici.

Kmalu nas objame zopet zeleno vejevje, a ne za dolgo časa. Gozd se razsvetli, in pred sabo imamo majhno tratnico sredi gozda, obdano od vseh strani od košatega drevja — kako prijazno počivališče! Zopet korakamo skozi senčnat gozd, in kmalu smo zopet na enaki tratnici. Skalnat pot, od katerega se neštevilnokrat cepijo na obe strani poti, pa se zopet shajajo, nas vodi polagoma navzdol po tihem lesu. Dve uri hodimo po precej enolični poti. Bližamo se Planinici. Gozd se odpre — in pred nami se širijo lepi pašniki, ki nas spominjajo na gorenjske planine. Sredi zelenih trat med sadnim drevjem se blesti par hišic in mala, borna cerkvice sv. Tomaža. To je Planinica (nad 500 *m* nadm. višine). Cerkev je jako majhna in preprosta, a ravno radi tega zanimiva in vredna, da si jo ogledaš. Zanimivo je, kar pripovedujejo o njej. Izanski grof, pravijo, se je pred veliko leti tu mudil. Kar mu je prišel naproti velik medved in ga hotel raztrgati. V tej grozni stiski je obljubil grof, da sezida svojemu patronu cerkev, če ga reši pogube. Grof se je oprostil zverine in dal sezidati cerkvico sv. Tomažu na čast. Okoli nje so se naselili sčasoma kmetje, in tako je nastala mala vasica, katero so imenovali Planinico. Le malo ljudi dospe vsako leto v ta kraj navzlic njegovi mični leži in akopprav se sliši govorica, da „trikrat k sv. Tomažu na božjo pot je ravno toliko kot edenkrat v Rim.“

S Planinice se odpira krasen razgled čez Ljubljansko barje in na obkrožujoče je hribovje, proti Vrhniki in Ljubljani, Borovnici in na bližnje hribovje, Polhograjsko pogorje, čez katero nas pozdravlja čestiti očak Triglav, na Kamniške planine in Karavanke. — Prav pod nami v zelenem zanožju se blesti majhno jezero, v katerega bližini leži mala vasica, ki je dobila po njem svoje ime. Na desno od vasice se sveti cerkvice na majhnem, zelenem gričku. Kaj ljubek je pogled na tri bele cerkvice, ki se nam nasproti smehljajo s treh prijaznih gričev, zvezanih

med sabo po majhnih usedah: pred nami Sv. Ana, katero veže zelen greben s Planinico, na levo odtod Sv. Jožef, na levo od Sv. Jožefa Žalostna Gora. V sredi med Sv. Jožefom in Žalostno Goro se blesti vas Kamnik, ki je le par minut oddaljena od Preserja.

Malo doli od Planinice so nahaja „ledena jama,“ katero nam Ant. Zup. *) tako-le opisuje: „Blizu pota zagledamo neki kotel, skoraj ves z gostim drevjem in grmovjem zakrit — tu je vhod v ledeno jamo. Nekoliko časa stopamo po gostem grmovju navzdol; stopivši iz goščave, zagledamo pred seboj žrelo temnega prepada, kateremu se iz dna nam nasproti vali gosta, mrzla megla. Približamo se luknji, kakih 10—15 sežnjev široki in 20—25 visoki. Dalje ko stopamo po tleh, posutih z večjimi ali manjšimi kameni, mrzleje in temneje je. Naletimo na kosti najbrž ponesrečenih goved. Pridemo na kraj, kjer se jama na levo zavije. Jama je postala dosti širja. V tem ko je bila poprej visoka 20—25 sežnjev, je njena visočina zdaj najmanj 50—60 sežnjev. Gremo dalje po jami, zdaj kot okrogla dvorana razširjeni, in pridemo do kraja, kjer nam visoke skale zapro pot, le majhna luknja nam kaže daljnjo pot. Tu se ustavimo in vrnemo. Nismo sicer našli ledu, kateri, kakor so nam pravili kmetje, zdaj kot zagrinjalo pokriva skale in daleč čez nje visi, pa povedal nam je neki krčmar, da je še pred tremi tedni (mi smo bili 1. septembra v jami) v tem naravnem ledenem hramu dobil ledu.“ —

Kdor nas noče spremljati po rdeče zaznamovanem potu v Preserje, ampak bi se raje napotil na vabljivo vas Jezero, jo bo mahnil naravnost navzdol. Prijazna gozdna pot (modro zaznamovana) ga pripelje v dobri pol uri na Jezero in potem v vas Podpeč, ležečo v podnožju Sv. Ane in ob Ljubljani. „Pri Betu“ — na svidenje! Od Jezera do Podpeči je slabo četrť ure hoda. Od tam se odpeljemo skupno po Ljubljani v Ljubljano. Če se pa v Preserju skesamo in nam bo železna cesta bolj všeč, potem se ne vidimo prej nego v Ljubljani, kamor nas potegne železni konj iz Borovnice; iz Preserja namreč nimamo ravno predaleč v Borovnico. Razen tega pa nas je dosti takih, ki še nismo videli slovečega Borovniškega viadukta.

Zavijemo na levo. Nekaj časa nas vodi steza med prijaznimi pašniki, čez katere je razgrnila Flora svoj pisani plašč. Kmalu pa se zopet veselimo prijetnega gozdnega hlada, in ko smo zopet iz gozda, nas vodi pot med zelenim brinjem, ki prerašča kamenati breg. Spomnimo se dobre in poštene domače pijače, katero umejo doli v Preserju prav izborno kuhati; o tem se bodemo kmalu prepričali. Ko hodimo tako po lepi vozni poti, se nam odpre tako prijazen pogled v zeleno dolinico, na vabljivo vas Preserje, mično cerkvico sv. Jožefa, vas Kamnik in na Žalostno Goro, da nehote postojimo ter se divimo lepi pokrajini. — Kmalu smo v Preserju. Bog na več krajih roko moli, in to nam je všeč. Pri dobri vinski in žgani pijači se pokrepčamo za daljnjo pot.

*) Glej „Glasnik“ 1863.

Malo doli od vasi ugledamo jezerce, ki je pa ob deževnem vremenu precej veliko, imenovano Ponikva. Tu se nabira voda, tekoča skozi dolino, ki se vleče od Preserja proti jugu v zeleno hribovje proti dolnji in gorenji Brezovici in dalje proti Rakitini tam že za Krimom; kajti dolina je proti Ljubljanskemu barju zaprta, in voda, ki se nabira v Ponikvi, priteka pod zemljo onkraj izpod Sv. Jožefa v barje in naprej v Ljubljanico. — Tudi ob cesti, vodeči iz Podpeči ob podnožju Sv. Ane na Jezero, opazujemo, kako na nekem kraju malo pred vasjo Jezerom prihaja voda iz skalnatih tal sunkoma na dan. Vidi se, da smo res v Predkrasju.

Zdaj pa, kakor ti drago: v Podpeč in odtod po Ljubljanici (če si poprej vse potrebno ukrenil), ali peš v Ljubljano (3 ure), ali pa iz Preserja v Borovnico in na vlak (1½ ure). Lepa cesta te privede skozi usedo med Sv. Jožefom in Sv. Ano v pol ure v Podpeč, in takisto lepa cesta v vas Kamnik in odtod mimo Žalostne Gore na okrajno cesto, vodečo iz Podpeči v Borovnico.

Marsikomu bo bolj prijalo napraviti partijo na Krim iz Preserja (ozir. iz Jezera) čez Planinico navzgor in na Ig navzdol. To tudi vsakemu priporočam; kajti od Preserja navzgor je pot dosti zložnejša nego od Iga. Vsekakor pa je partija od obeh strani prijetna in zanimiva. Torej le na Krim!

Popotne črtice.

Spisal dr. Josip Serbec.

V Ischlu meseca julija 1896.

I leta 1866., torej ravno pred 30 leti, sem bil z neko Dunajsko rodbino v Ischlu. Dobivali smo precej brzozavk, kako se bliža Dunajskemu mestu „stric“ — to je bilo za brzozjavni jezik dogovorjeno ime za „Pruse“. — Jaz pa sem imel tedaj brata v naši severni vojski, zato sem po grozni bitki pri Kraljevem Gradu težko čakal poročil njegovih. Naposled mi je vendar iz Kraljevega Dvora pisal, da leži v bolnišnici s prestreljeno nogo, ki mu jo zdravniki nameravajo odrezati, on pa da tega ne dopusti, in da ga bom le videl še ali z obema nogama ali pa nikoli več. Prišel pa je, hvala Bogu, vendar čisto zdrav po dveh nogah domov. Ležal je bil 36 ur s prestreljeno nogo v nekem jarku. Okoli njega so se zbirali manj ranjeni tovariši, kateri so si med seboj pomagali s perilom, cigarami in drugimi rečmi iz telečakov mrtvih svojih tovarišev. . . . Potem so ga Prusi z drugimi vred peljali na lojtrskem vozu do Kraljevega Dvora, odtod pa ga prevedli pozneje v Zitavo na Saksonsko, kjer so Saksi njega in vse Avstrijske ranjene vojake prav dobro stregli, in po sklenenem miru v začasno bolnišnico v Praterju pri Dunaju.

V Ischlu sem se tudi seznanil s knezom Gagarinom, ki je bil tačas menda 25 let star. Bil je jako duhovit in blag. Govorila sva kmalu kakor stara prijatelja. Pripovedoval mi je o demokratičnem duhu ruskega naroda. Na mojo opazko, da je to menda drugače pri ruskih aristokratih, mi je zatrdil, da njih velika večina nikakor ni ošabna, taki da so bolj le tisti plemenitaši, kateri žive na carskem dvoru; on če hodi doma po polju, mora obstajati pri svojih delaveih ter se razgovarjati z njimi, seveda tikajoč drug drugega, in prav zameril bi se jim, ako bi tih šel mimo njih. . . .

Ubogi Gagarin! Dve leti pozneje sem čital v časnikih o grozni njegovi nesreči. Nabiral je s svojim očetom dne 3. avgusta l. 1868. po globoki strugi potoka Redtenbacha na vzhodni strani Ischla rudnine. Eno uro više so bili tiste dni pri jezcu za nekaj časa zaprli vodo zaradi plavljenja lesa. Nenadoma so jo pa odprli, in kakor blisk pridrša voda in les sta utopila in stisnila obe bitji. Letos sem videl mramorni križ in kamenito ploščo, vzdano v pečini Redtenbachove struge. Plošča spominja na žalostno smrt kneza Leona Nikolajeviča Gagarina in njegovega sina Vladimira.

Ko sem se letos šetal po Ischelski okolici, se mi je vrnil v spomin sledeči dogodek:

Rodbina, pri kateri sem bival leta 1866. v Ischlu, se je preselila odtod na Grundelsko jezero. Moja prtljaga se je odpeljala z njimi, jaz pa sem sklenil peš potovati tjakaj črez „Redtenbachalpe“ in Altaussee. Odšel sem prav vesel zjutraj ob štirih po Redtenbachovem klanecu navzgor. Zanašal sem se, da že najdem na Redtenbachovi planini koga, ki mi pokaže do pravega sedla za drugo dolino. Ko pa sem prišel do te planine, sem zastonj trkal pri raznih tamkajšnjih kočah; vse je bilo zaprto in prazno — bila je nedelja, ljudje pa so bili odšli v cerkev.

Stopal sem dalje. Visoko pred seboj sem zapazil planinsko kočo. Potov nisem videl več ko enega do nje, zatorej sem korakal tja navkreber. Kar sem začel prijazno žensko petje od zgoraj in črez kako uro hoda od Redtenbachove planine sem prišel do čvrstega mladega dekleta, ki je stalo podrecano — v črnem gnojuem blatu z vilami v rokah. Prijazno mi je odzdravljala. Flegmatično se je oprala noge in roke pri živem studencu in mi postregla z mlekom. Na moje vprašanje za pot v Altaussee mi je živo prigovarjala, naj se vrnem po isti poti do Redtenbachove planine, ker tu zgoraj drži le neka lovska pot, po kateri pa še sama ni hodila. Meni pa je bila misel, da bi eno uro nazaj hodil po istem potu, neznosna, in po svoji mladostni neumni prevzetnosti sem sklenil, da si poiščem tisti lovski prelaz. Dobrosrečno me je še spremljala planšarica navkreber do rebra ter mi pri slovesu pokazala, po kateri strani naj grem, da dojdem v zaželeno drugo dolino.

Stopal sem pogumno naprej po skalnatem, raztrganem bregovju, pa sumljivi poti so se začeli križati, gosta megla je nastajala — in prihajal sem bolj in bolj zamišljen.

Izbral sem si pot, katera se mi je zdela najbolj udelana. Hodil sem prav dolgo navzdol pa navzgor, nisem pa videl v megli dalje kakor za kakih 20 korakov. Stvar me je začela nekaj vznemirjati. Zdajci začujem na levi pod sabo zvon pasočee se živine. Hvala Bogu, si mislim, zdaj prideš na pašo k pastirjem, ter potolažen stopam po vabečem zvončevem glasu navzdol. Pridem v okroglo kotličasto dolino, kjer zagledam precej živine okoli sebe. Kličem in kličem na vse grlo, pa razen mojega odmeva molči vse. Našel sem celo živinski hlev, pa ne žive duše nikjer, le živina me je čudno pogledovala. Z odprtim dežnikom — začelo je pošteno deževati — sem prehodil vpijoč celo to dolino in prišel na drugi strani po nekem potu zopet navzgor.

Dospel sem na rob; pot se je znižavala zopet v drugo dolino, pa tudi iz te sem čul enako vabljivo zvončkljanje. Trdno upajoč, da najdem vsaj zdaj pastirja tako obile živine, sem korakal v drugo dolino navzdol. Tudi tukaj je zijala vame živina, tudi tukaj je bil prazen hlev — pa na moje vpitje ni bilo človeškega oglasa. Prehodivši do dobrega to drugo dolino, sem se žal prepričal, da tudi tukaj ni pastirja.

Lezel sem zopet navzgor; do „potov“ sem izgubil vse zaupanje — preveč jih je bila živina že naredila pri paši. Dežnik sem vkljub deževanju že zdavnaj nosil zaprtega. Prišel sem zopet iz kotla ven na rob, in še nekaterikrat v kotel in iz njega, pa še vedno me je tolažilo, da sem tu in tam naletel na živino — a na moje stokrat opetovano klicanje — nobenega odgovora! Le enkrat se je na strani poti Dachsteinu — tako sem vsaj sodil — za nekaj časa odprla megla, toda pečine, katere sem zdaj videl, so imele čisto druge oblike od tistih, ki sem si jih bil vtisnil v spomin, ko mi je dekle kazalo pot. Bil sem v popolnoma divjem, čisto zapuščenem kraju, in zavedel sem se, da niti pojma nimam več, kje je sever, kje jug. Lačen sem tudi že postajal; tu in tam sem se mudil pri jagodah, kjer so bile prav goste, in premišljeval, kaj bode z menoj; kajti toliko sem zaznal, da sem zagazil v „Peklensko gorovje“, po nemški „das Höllengebirge“, katero se vzhodno od Ischla razteguje proti vzhodu ob meji štajerski in avstrijski.

Mehanično sem že po navadi tu in tam zavpil, če bi me kdo slišal. Bil sem ravno zopet v globokem kotlu in hotel lesti navzgor — dež je bil odjenjal — ko začujem od zgoraj na svoji desni — človeški odgovor! Še enkrat zavpijem, razgrnivši dežnik, da bi me laže zapazili. „Kam pa greste?“ je bilo vprašanje, jaz odgovarjam: „Aussee!“ ter že zapazim visoko nad seboj dva moža in nekaj živine. Končno mi veleva glas, naj grem gori, in prav vesel hitim po skalovju, tu in tam po vseh štirih navzgor, tako da me je moj rešitelj celo svaril, naj hodim počasi.

Prišel sem do njih. Dopovedal sem, odkod da prihajam, in kam nameravam. Vprašal sem, kako, da ni pastirjev pri živini. „No“, je odgovoril stari kmet, „tu so planine za vole; zato ni pastirjev in jih tudi ni treba. Po leti ženemo junce

na te pašnike; tu ostanejo sami, pa hodijo zvečer sami v svoje hleve. Ko ne bi bil jaz danes prišel s svojim hlapcem iz Goiserna po dva para volov, ker jih doma potrebujem, bi bili Vi lahko tavalili v tem gorovju še nekaj dni — ako bi sploh še našli pot iz njega!“ „Kedaj ste pa jedli zadnji krat?“ me je potem dobrovoljno vprašal. Odgovoril sem, da sem menda ob osmih zjutraj dobil na Redtenbachovi planini nekaj mleka in kruha. „No,“ je dejal, „zdaj je ob treh popoldne“. Obžaloval je, da je že odjužinal s hlapcem, in mi ponudil kot ostanek svojo čutaro z nekim „grogom“ — vodo z žganjem —, pa tudi to sem hvaležno sprejel in prav s slastjo pil.

Hodili smo potem po prav raztrganem, divjem svetu dobro uro. Prijazni kmet mi je prigovarjal, naj grem z njim v Goisern, tam prenočim ter drugi dan po cesti odpotujem čez Aussee na Grundlsee — kajti pot odtod v Altaussee pelje čez Schwarzenbachovo pečino (Schwarzenbachwand), čez tisto pa morejo le prav večji hribolazci.

Odgovarjal sem, da moram še nocoj priti do Grundelskega jezera, kajti moja družba me tam pričakuje in bode prevzemirjena, ako ne dojdem pred nočjo. Zagotavljal sem mu, da se prav nič ne bojim vrhunca ter povsod grem, kjer je le kakšna stezica. „Bomo že videli,“ je rekel.

Prišli smo na razpotje. Tu je velel hlapcu, naj z volmi počaka, mene pa je peljal na levo na čuden rob. Velikanska pečina je navpik strmela pod nama, v globini pa se je začenjala podolgasta dolina; na nje koncu mi je tovariš pokazal hišo. Po celi dolini se je videla vabljiva cesta; imel sem občutek, kakor da bi mi kazal „obljubljeno deželo“. „Vidite, če si upate čez to skalo navzdol, pridete na lepo cesto in po njej v Stari Aussee. Toda čez to pečino je nevarna hoja. Hodite za menoj!“ Potem je sedel in se z nogama in rokama spuščal po vsekanih stopnicah proti levi navzdol. Kacih 10 metrov niže me je počakal ter mi rekel: „Vidite, takšna je ta pot; drži vedno proti levi navzdol, in tam — kaže na pol visokosti stene — vidite pri steni brv čez brezno in lesen križ v spomin človeku, ki se je tam ubil — od tam postaja pot polagoma boljša.“

„O, če so povsod vsekane stopnice tako lepo kakor dosedaj, potem grem prav rad po tej steni sam“, sem odgovoril s tako veselim glasom, da je kmet takoj nehal me odgovarjati. Očitno pomirjen, se je poslovil, a jaz sem se mu iskreno zahvalil.

Še zdaj se čudim, kako sigurno in brezskrbno sem lazil po tisti grozoviti steni navzdol, po tistem primitivnem vsekanem potu. Nevarnost mi ni na misel prišla; bil sem pa res tedaj kot dvaindvajsetleten fant žilav, dober telovadee, sploh poln predrzne domišljije, da se mi ne more nič hudega pripetiti. Ko sem sredi visoke stene enkrat obstal ter gledal nekaj časa navzgor in navzdol, sem si zdel kakor muha, ki tiči na šipi. Najmanje mi je ugajala hoja čez malo brv prek brezna, ker je bila kaj prhka ter se je precej zibala, sicer pa sem prišel

čisto zdrav, četudi že prav truden, v zaželeno dolino in odtod nekako ob petih popoldne v Stari Aussee. Tu sem seveda z največjim tekom požiral razna jedila. Ko sem proti mraku došel na Grundelsko jezero, sem našel svojo družbo že v precejšnjem nemiru, kateri se je seveda takoj polegel.

Takoj se mi je pridružil gospod kaplan iz tistega kraja, kateremu sem moral kar najpodrobneje opisati svojo pot. Ko sem pa nazadnje čisto lakonično pristavil, da sem prilezel v dolino čez Schwarzenbergovo steno, se ni mogel prečuditi moji predrznosti in nepremišljenosti ter me je po vsej pravici dobrohotno pograjal.

Po večerji je zopet začelo deževati in ni nehalo do drugega dne. Jaz pa, ležeč v topli postelji, sem Boga zahvalil in si začel domišljati, kako dobro je, da mi ni treba prenočevati v tistem divjem gorovju.

O stavbi planinskih koč.

Spisal Fr. Kocbek.

O so načrti za planinsko kočo natančno izdelani in je določena lega, pričnemo ob ugodnem času in vremenu s stavbo. Glede na gradivo razločujemo lesene in zidane kočice, zato nam je govoriti o gradivu samem in o načinu njegovega obdelovanja.

Največ koč leži izven meje rastlinstva, oziroma zadnjih dreves. Te moramo zidati iz kamenja, kajti daleka nošnja lesa bi bila predraga in pretežavna, saj že dobava potrebnih desek in lesa za streho provzroči dovolj stroškov.

Kamenja dobimo navadno v bližini stavbišča dovolj, ako ne, si ga lahko nastreljamo. Najboljši je seveda tisti kamen, ki je dovolj trd in stanoviten proti atmosferskim vplivom ter po prirodnem lomu ne potrebuje mnogo obdelovanja. V zidanje je zelo pripraven pločast kamen ali tak, ki se rad da v ploče razbiti, ker je manj dela z njim. Po naših planinah je skoraj samo apnenec, kajti drugega kamenja je malo v teh višavah.

Že pri proračunu stroškov se je bilo treba odločiti, ali naj rabimo za vezanje kamenja malto ali cement, ali pa napravimo tako imenovano „suho“ zidovje. Le-to bi priporočali le za male kočice, kadar nimamo dovolj denarja. Zidanje z malto ali s cementom je mnogo dražje, zato je pa tudi kočica trpežnejša in več vredna. Tu štedljivost nikakor ni na pravem mestu. Pri suhem zidovju se večkrat prigodi, da se posamezni kamni odkrušijo in izpadejo iz zida, za temi se zrušijo sosednji in tako se sčasoma pokvari ves zid. Popravilo pa stane navadno dosti stroškov.

Da bi apno nosili od bližnjega kmeta ali iz doline, bi bilo predrago. Bolje je, da ob zadnji meji rastlinstva postavimo apnenico in nažgemo apna. Pred kratkim sem zvedel od strokovnjaka, da se apnenica lahko napravi za vsako množino apna, tudi za tolikšno, kolikor se je ravno potrebuje za kočo. Napravi pa se tako-le: dve pletenini se postavita vzporedno v krogu, katerega premer je zavisen od množine apna, ki ga hočemo dobiti. Prostor med obema pleteninama se napolni s prstjo. V sredo nadevamo dovolj kuriva, drugi prostor v krogu pa napolnimo z apnenim kamenjem. Potem se pletenini navzgor konično zaoblita nalik navadnim ogelnicam, prostor med pleteninama se zopet napolni s prstjo, sredi na vrhu kope pa se pusti luknja, da more kurivo goreti. Ko je gorelo dovolj časa — to se ravna po velikosti apnenice — se vse odprtine zadelajo. Na ta način dobimo potrebno množino apna. Take apnenice se lahko napravijo tudi ob pritlikovju, kajti njega veje so dobre za pletenino in kurivo.

Drugi način je zidanje s suhim zidovjem brez malte in cementa. Tak zid mora biti mnogo debelejši, 65—70 cm, dočim drugače zadostuje 50—55 cm debelosti. Zlasti mora biti močan zid, ki nosi enostransko streho (pultdach), pod katero je še podstrešje. Ta zid mora biti 5·20 do 5·70 m visok in posebno dobro napravljen, sicer lahko zgornji del zida razpoka ali se izboči. Pri zidanju se tanjša bruna vložijo v zid zunaj in znotraj; na ta bruna pribijemo deske. A tudi na prevetrovanje kože je treba misliti, zato se napravijo dotične luknjice.

Zlasti je skrbeti za trden podzid. Na nekoliko vzvišenem prostoru se napravi podstava iz kamenja; ta mora biti vodoravna. Dobro je, ako položimo na njo posebno lego kleja iz zemeljske smole (Bleiasphaltpappe), da jo varuje proti mokroti iz tal.

O drugem zidovju je pomniti, da naj vedno prosto stoji, a ne preblizu pečin ali pobočja, kajti taka koča je vedno vlažna, bivanje v njej pa vsled tega neprijetno. Vlažen zid se skoraj več ne da presušiti, vlaga pa še preide na vse lesovje, pohištvo in opravo, ki začne rjaveti, trohneti in pereti ter se končno vse pokvari.

Predno se spravi les za streho na stavbišče, naj se dotični pot, kjer je potrebno, dobro popravi, ker se s tem olajša hoja. Najpraktičnejša je noša lesa na ta-le način: Ves pot, koder bo les nositi, razdelimo v enake, ne prevelike oddelke; za vsak oddelek se določi eden ali več nosačev. V najnižjem oddelku, namreč tam, kjer se je les posekal in obdelal, se začne nositi. Ti nosači nesejo do drugega oddelka in se vrnejo nazaj. V drugem oddelku nesejo nosači do tretjega, ti do četrtega itd.; posamezni nosači nosijo torej le v svojem oddelku. Na ta način se nosači ne upehajo toliko, kakor če bi nosili ves pot do stavbišča, kajti nazaj grede po svojem oddelku si dovolj odpočijejo. Ako bi nosili ves pot, bi morali dostikrat počivati in tako čas tratiti, a prišli bi nazadnje na stavbišče tako utrujeni, da bi morda tisti dan ne mogli več enake hoje storiti.

Ves stavbenski les se mora spodaj, kjer se je posekal, po meri in načrtu obdelati, da se nepotrebni kosi ne spravljajo zastoj na stavbišče, kjer bi bili le drago kurivo.

Zdaj še nekoliko o lesenih kočah, ki se stavijo povsod tam, kjer je dovolj lesa v bližini. Pri teh je zlasti gledati, da so stene dobro spahnene, da drže toploto. Bruna se navadno na vseh straneh gladko obtešejo, ali pa samo na treh, da je namreč ena stran okrogla. Take kočice imenujemo kladare (Blockhäuser), kakršne so vse pastirske in navadno tudi loyske kočice. Da bodo lesene kočice tople, naj se med bruna dene mah. Še boljše je, ako bruna na obeh straneh, kjer se dotikajo drugo drugemu, okroglasto izdolbemo. Prostor med brunami se napolni z mahom. Teža sama pritisne brunam na brunam toli močno, da med ostrimi robovi ne nastane noben prěsledek, skozi katerega bi uhajala toplota ali bi silil mraz v kočico.

(Dalje in konec prihodnjic.)

Nesreče v planinah l. 1896.

Sako leto zahteva turistika svoje žrtve in čim bolj je razvita, tem več jih je. Vzroki tem žalostnim slučajem so raznovrstni, mnogokrat prav poučljivi drugim, da so previdni in se po mogočnosti ogibljajo nevarnosti. Po največ velja pač pregovor: „Kdor nevarnost ljubi, se pogubi.“

Tudi letos se je primerilo veliko nezgod. Naj jih navedemo na kratko.

1—2. Vodnika Rey iz Saint Martina in Rienos iz Saint Vincenea sta se ponesrečila v planinah in bila mrtva najdena. Natančnih poročil ni.

3—5. Na Raxalpe so se dne 8. marcija ponesrečili trije Dunajski turisti: Josip Pfannl, Maks Schotik in Fric Waniek. Vsi trije so bili izvežbani turisti in dobro opravljani. Ko so šli na vrh navezani v goro, je na Raxalpe razsajal hud vihar in je snežilo. Stopili so najbrže na plaz, kateri jih je pokopal. Našli so dva 12. marcija, Schotika šele 15. marcija. Zimske ture so radi plazov vedno nevarne. „Reisthalersteig“, koder so hodili, je po leti povsem nenevaren. Krivi so bili torej večinoma sami, nekaj pa neugodno vreme.

6. Na hribu Oswaldi (972 m) pri Beljaku se je 5. aprila ponesrečil I. Bergmann iz Beljaka. Šel je s tremi gospodi skozi Grundnerriese navzdol. Poskušal se je drčati, a je izpodrknil, v stran drčal, se prevalil čez strmo steno in tam obležal mrtev. Spremljevalci, ki so začetkoma mislili, da dela šalo, mu niso mogli pomagati.

7. Dne 10. maja je napravilo več turistov Graškega „Alpenluba“ izlet na Hochlantsch po potu od slapa v „Bärenschtütz-u“. Wallnöffler se je pri hoji v kljub resnim opominom oprijel skale moleče iz trate. Skala se je odkrnila, in Wallnöffler je strmoglavil v globočino in z glavo padel na kamenita tla. Spremljevalci so ga našli brez zavestnega z veliko zevajočo rano na glavi. Čez $\frac{1}{4}$ ure je umrl. Prenesli so ga v Mixnitz.

8—9. Na Rigi-ju sta se 24. maja ponesrečila inženir Krug in stotnik Wortmann, oba člana Baselskega „Alpencluba“. Prvi je bil takoj mrtev, drugi je dobil nevarne rane. Nesreča se je zgodila pri hoji navzdol od Rigi-Hochfluh-a, kjer sta na strmcu s snegom pokritej prišla v drčanje in se strmoglavila.

10. Na Mönchsbergu na Solnograškem je 13. junija padla gospica Hedviga pl. Leonhardt, ko je nabirala evetice, 30 m globoko čez skalo in obležala mrtva.

11. V Ennsthalerbergen-u je sredi junija izginil Gustav Gabler; bil je videti blazen. Šel je najbrže nalašč na Tamischbachthurm, da bi se sam ugonobil. Poročil ni.

12. Dne 12. junija je padel Peter Jaquet raz Dent de Jaman v bližini Col de Jaman in ostal mrtev.

13. Na Stripsenkopfu v Kaisergebirge na Tirolskem je 14. junija medicinec Ludovik Fellheimer iz Monakovega padel 10 m daleč čez visoko skalo, ko mu je na trati nad prepadom izpoddrknilo, v potok, kjer je utonil, ker je bil preslab. Našli so ga 16. junija. Ko bi bila hitra pomoč, bi ga bili lahko rešili.

14. Brata Juri in Oto Fellner sta 22. junija šla na Oedkarspitzen. Pri hoji navzdol po Schlauchkarn-u proti Hochalm je Oto Felner na dolgem, celo strmem snežišču, kjer je bil zmrzel sneg, izpoddrsnil in pod njim padel čez skalo blizu 50 m globoko. Čez $\frac{1}{2}$ ure je prišel brat do njega in ga našel še živega z zlomljeno desno roko in ranami na glavi. Potem ga je spravil čez sneg in ovil v suknjo, ali v kratkem je umrl vsled notranjih poškodb. Ali bi ne bilo morda potrebno, da bi bila sekala stopnice in se na vrh privežala? Morda ne bi se bil ponesrečil, ali pa bi se bila oba.

15. Na Loser-ju pri Aussee-ju je začetkom julija letoviščnik I. N. Kaufmann iz Genfa zablodil v gorovju in čez previsečo steno proti Seewiese padel in ostal mrtev z zlomljenimi rokami in razbito glavo.

16. Na Kitzbühelerhorn-u se je ponesrečil 12. julija Karol Kruekenhauser iz Kufsteina. Padel je raz strmo skalo in dobil grozne rane na glavi, da je obležal mrtev.

17. Sredi julija je šel Klemen Kitz iz Aschaffenburga na Rubihorn. Nazaj grede je padel na zahodni strani čez strmo skalo, pod katero so ga čez 4 dni našli mrtvega.

18—19. Dne 22. julija sta se na Raxalpe ponesrečila Dunajska turista Moric Mayer in Franc Strasser. Na Klobenu sta v nevihti najbrže zašla, ker so tamošnje zaznamovalne stebriče loveci grofa Hoyosa odstranili. Truplo M. Mayerja so našli 25. julija pod velikansko steno Klobenwand 400 korakov desno od Gaislocha v produ. Obleka je bila raztrgana, truplo razmesarjeno in obraz nepoznat. Padel je nad 100 m globoko čez skalo. Drugi dan so našli 100 korakov v stran truplo tovariša Franca Strasserja.

20. Sree pretresajoča nezgoda se je zgodila 26. julija na pobočju Tur nad Mallnitzer Seethalom. Dr. K. Blodig iz Bregenca je šel s svojo soprogo na Liskele (razgleden in lahek vrh). Sedla sta na trato, da bi si odpočila, njegova soproga pa je z daljnogledom gledala na Hochalmspitze in Ankogel. Nenadoma je začelo nizzdol leteti kamenje, katero so izprožile nad njima se pasočee ovce. Ubogo soprogo je zadel kamen toli nesrečno, da ji je razbil levo polovico glave in jo takoj ubil.

21. Dne 12. julija je padel nazaj grede z Neneneua (2080 m) pravoslovee Hans Ryniker iz Berna in se takoj ubil. Šel je sam na vrh, ko si dva prijatelja nista upala dalje z njim. Pri povratku mu je izpoddrknilo.

22. Na Zeiritzkampelu (Štajersko) je dne 19. julija Petru Rinnerju iz Donawitza izpoddrknilo na polzki trati pri nabiranju planik. Padel je 300 m globoko in grozno okrnjen obležal mrtev. Na tratah je pri nabiranju rastlin treba največje pozornosti. Na tem mestu se je zadnja leta ubilo že 15 oseb.

(Dalje prihodnjič.)

Društvene vesti.

Luka Svetec. V neprestani, vsekdar značajni borbi za slovenski rod in dom osiveli g. notar Luka Svetec, član „Slov. plan. društva“, je slovesno praznoval dne 20. t. m. sedemdesetletnico svojega rojstva. Iz srca mu želimo tudi mi, da učaka čil in čvrst še toliko let, da se bo veselil slavne zmage slovenske ideje. Bog ga živi!

Slovesna blagoslovitev nove kapele Lurške M. B. na Kredarici bude v sredo dne 30. t. m. ob 9. uri zjutraj. Planinski romarji naj se zbero dne 29. v Mojstrani v gostilnici pri Šmercu, kjer bo ob 10. uri skupen obed. Kdor se želi udeležiti skupnega obeda, naj to naznani gostilničarju Šmercu. Ako ne bi bilo vreme ugodno, se preloži slavnost do julija meseca prihodnjega leta.

Novi člani: Osrednjega društva: M. Brilej, trgovec na Vrhniki; Henrik Candolini, zavarov. višji uradnik v Trstu; Ivan Dietrich, e. kr. davkarski pristav v Litiji; dr. Janez Mencinger, odvetnik in župan v Krškem; Andrej Milavec, trg. drug v Ljubljani; dr. Fran Perne, gimn. katehet v Kranju; Ivan Plantan, e. kr. notar v Ljubljani; Konrad Rosman, e. kr. davk. pristav v Ljubljani; Anton Schwaiger, zobozdr. tehnik v Ljubljani; Josip Vole, kaplan v Križu pri Tržiču; Ivan Pipan, nadučitelj v Črnem Vrhu pri Idriji.

Savinske podružnice: Dr. H. Borštner, okrožni zdravnik v Braslovčah, in Giovanni Fantoni, slikar v Lučah.

Kamniške podružnice: dr. Julij Dereani, okrožni zdravnik v Kamniku; Karol Skala v Kamniku.

Šklad za Triglavsko kočó. XI. zbirka 18 gld. Darovali so p. n. gg. (po nabiraleu g. Iv. Rodetu): Zamida, Eggenberger, Benedikt, Zumauer, Vrbnjak, Trnkóczy, Hubad, Grasselli, Grobelnik, Fantini, Orel in Rode po 1 gld.; Višnar, Hozhevar, Recknagel, Grader, Tekavčič, Rutar, Medič, Oman, Tuuses,, Bohinec in Priatoni po 50 kr.

Vsem p. n. dárovalcem srčna zahvala!

Darilo. Č. g. o. Kasijan Zemljak v Nazarjih je podaril „Sav. podružnici“ 7 Orožnovih knjig o raznih dekanatih (te knjige so že redke) in 3 knjige razne vsebine. Pristrčna mu zahvala!

Naša kočó na Kredarici ugaja absolutno vsem turistom; to sijajno pričajo vsa poročila, ki nam dohajajo z raznih strani, od domačinov in tujcev. Prof. Frischauf in dr. pl. Kaiserfeld, ravnatelj štajerske hranilnice, sta bila dne 18. in 19. t. m. v njej. Oba je ne moreta prehvaliti; imenujeta jo izvrstno po legi, stavbi, opravi in gospodarstvu.

Erzgebirgsverein v Homotovu je v nedeljo dne 20. t. m. odkril svojemu pokojnemu načelniku prof. Al. Schmidt, ki se je lani ponesrečil na Triglavu in je pokopan na Dovškem pokopališču, krasen spomenik. Spomenik — sedem metrov visoka granitna piramida z reliefno podobo pokojnikovo — stoji dve uri daleč od Homotova v samotnem, a veloromantičnem kraju, kamor je rajni Schmidt najrajši zahajal. Na večkratna preljubezniva vabila se je slovesnega odkritja udeležil tudi našega in imenovanega društva častni član vlč. g. Jakob Aljaž in položil en venec v svojem, enega pa v našega društva imenu na spomenik. Ob tej priliki je posetil tudi Prago pa Berolin, kamor ga je že neštivilnokrat vabila rodbina dr. Holsta, kateri je tudi zatisnil oči pod Triglavom. O tem zanimivem potovanju priobčimo več prihodnjč.

Društvu za privabitev tujih popotnikov za Gorenjsko v Bledu je podelil deželni odbor kranjski v njega namene 100 gld. podpore. Tega društva sedanji odborniki so: dr. Emil Klimek, načelnik, Gustav pl. Pongratz, namestnik, Josip Verderber, blagajnik, in Fr. Tirmann, zapisnikar.

Vodnik Klančnik rešen. Vojaški inženjer, nadporočnik g. L. Gutmann, navadno prenočuje ob triangulacijah na vrheh pod milim nebom. Tako je nočeval s svojimi vojaki, pomočniki in z vodnikom Klančnikom iz Mojstrane meseca julija tudi na visoki Rógici pod Triglavom. Stari Klančnik je slonel in spal ob debeli skali; kar se mu je prevalila proti jutru na hrbet. Na strašni krik njegov so hitro priskočili vojaki, previdno privzdignili skalo in srečno rešili vodnika.

Letošnje vreme je povsod jako neugodno za turiste. Že petnajst let ne pomnijo gorenjski vodniki tako slabega vremena. Od velike noči je bilo dosedaj komaj 15 lepih dni, čisto jasnih pa še toliko ne. Na Tirolskem so imeli več avgust samo dva lepa dneva.

Tat je ulomil v nemško kočo na Korošici pod Ojstrico ter odnesel okoli 5 gl. denarja. Sumni se, da je to storil neki mož s Koroškega, ki je korenine kopal ter se nekaj časa tam okoli klatil. Bil je tudi pri Kocbekovi koči. Tako zločinstvo je najostreje obsojati.

Književnost.

Die Rose des Logarthaales. Eine Dichtung aus den steirischen Bergen von Ferdinand Ebhardt. Stuttgart 1893.

Tako je naslov epski pesmi, katero je zložil polkovnik Ebhardt, in ki je izšla pred nekaj leti, a še ni bila ocenjena v slovenskih listih. Neki pesnik na glasu je izrekel o tem pesniškem delu svojo sodbo blizu tako-le: Stvar se lepo čita; avtor ima brez dvoma lep poetičen talent. Vnanja oblika t. j. osnova „Rože Logarske“ pa ni po mojem okusu. Tista mešanica epike z liriko mi ne ugaja in morda še marsikom drugemu ne. Mnogo boljše bi bilo, ko bi bil pesnik za vso pesem pridržal pripovedno obliko, saj se dajo baš sredi čiste epske oblike, kjer nanese prilika, izvrstno vplesti lirski intermezzi! Vse pač hoče posnemati Baum-bachovega „Zlatoroga“, ki takisto ni po mojem okusu. — No, kakor sem rekel, „Roža Logarska“ je vredna čitanja, velika škoda je samo to, da ni — slovenska, ali vsaj v kakem drugem slovanskem narečju spisana.

Zlasti znamenito je to, da pesnik Logarjeve doline niti videl ni, ko je opeval „Rožo Logarsko“, nego si jo je ogledal in preštudiral le na zemljevidu. Šele lani je občudoval krasoto Logarjeve doline v tej sami ter jo primerjal s svojo nekdanjo navidezno, ustvarjeno s fantazijo na podlagi specialne karte. Vsekako je imel pesnik blag namen, da bi s svojim poetičkim delom opozoril na Logarjevo dolino, katera mu je sedaj še ljubša, ko jo je videl v resnici.

Cena mehko vezani knjigi je 90 kr., lično vezani pa 1.50 gl. Dobiva se pri založniku Adolfu Bonzu & Comp. v Stuttgartu.

Naznanilo o znižani voznini.

C. člani „Slovenskega planinskega društva“ vljudno opozarjamo, da prodaja odbornik g. L. Wölfling, trgovec v Šolskem drevoredu v Ljubljani, vozne listke za vožnjo po južni železnici po znižanih cenah, in sicer:

1. za vožnjo na progi Ljubljana-Divača	po 1 gld. 60 kr. (nav. cena 2 gld. 50 kr.)
2. „ „ „ „ Ljubljana-Št. Peter	„ 1 „ 20 „ „ „ 1 „ 80 „
3. „ „ „ „ II. Bistrica	„ 1 „ 45 „ „ „ 2 „ 30 „

v III. razr. pošt. vlaka in brzovlaka št. 4, ozir. 3 in po isti ceni za vožnjo po teh progah nazaj.

Kdor si želi tak vozni listek kupiti, se mora izkazati, da je član „Slovenskega planinskega društva.“

R. MIKLAUC

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah šte. 5,
priporoča svojo zalogo vsakovrstnega blaga
za moško in žensko obleko ter različne
srajce za hribolazce po najnižji ceni.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo
okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z za-
znamovanimi poti.

Spisala Fr. Koebek in M. Kos. — Cena
60 kr., po pošti 5 kr. več.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,
(zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

*priporoča svoj kamenoški obrt,
posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.*

**Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
na zahtevo zastoj.**

F. M. REGORSCHKE

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 3.

Velika zaloga pristnega koroškega in tirolskega nepre-
močljivega **poletnega in zimskega lodna** v obi-
čajnih barvah za hribolazce in lovce kot branilo proti mo-
krozi in mrazu.

Razen tega tudi velika izbira **lovskih telovnikov,
podjopičev, spodnjih hlač, lovskih nogavic,
volnenih obujkov itd. itd.**

Brata Eberla,

*pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,*

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča deko-
rativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo realno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Živež za turiste.

Mesne konzerve, Maggijeve buljonske glavice in
povitke za juho, sir, kavo, čaj, čokolado, kakao,
rum, konjak, slivovec itd. itd.

prodaja in pošilja kar najboljše vrste

Josip Matič,

prodajalec specifičnega blaga in delikates v Celju na Štajerskem.

☞ Ceniki zastoj in franko. ☜

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-
novih ulicah št. 10—12.

Tovarna
oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga
slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

prej E. Rexinger

*v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo
bogato zalogo* naočnikov, daljnogledov, kukal od 5
do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.

Vsakrtni popravki se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno de'avnico za **Florijansko
cerkviyo v ulicah na grad št. 7.** v na-
ročitev vsakovrstnih **strugarških košenih,
roženih in drugačnih izdelkov,** katere
boše solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Živež za hribolazce.

Maggijeve buljonske glavice in zavoji z Maggijevo
juho, grahove klobase, jako krepčilne, vkusne in
se mahoma pripravijo.

Zivila zavzemajo malo prostora.

Dobiti pri Josipu Matiču v Celju.

Jul. Maggi & Co.
v Bregencu.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo šte. 2,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknena in
manufakturnega blaga** na debelo in na drobno
po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Oroslav Dolenc,

svečar in lectar,

trgovec z medom in voskom v Ljubljani,
v Gledaliških ulicah št. 10.

Prodaja izvrstno brinje in brinovce ter medicno lastnega izdelka po nizki ceni.

Kupuje med v panjih in sodčih, pa tudi vosek in suho satovje.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznano izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☛

Nahrbtnike, najnovejše s predali, po 1 gld. 30 kr. in **gorske črevlje**, močne in ostro podkovane, iz črne juhte po 6 gld. 20 kr., iz ruske juhte po 8 gld., izdeluje in priporoča

Fr. Mrak v Radovljici.

Vsakovrstne
napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRİČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljšje perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Navočila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju. Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,

se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi, raznovrstne izprehodne palice, prav umetne izdelke iz rezljanega lesa, galanterijske in usnjene reči, bižuterijo itd. ter otročje vozičke vsake vrste

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v posloju Tonhalle.

PEREGRIN KAJZELJ

v Ljubljani, na Starem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo steklenega blaga, beloprstnega in rjavoprstnega ter porcelanastega namizja.

Priporoča tudi planincem vsakovrstne ploščaste steklenice in kozarce.

J. Klauerjev
planinski liker

iz kranjskih gorskih zelišč,
imenuovani

Triglav,

je izvrstna pijača najboljšega okusa. Triglav vpiva jako dobrodejno na želodec in čudovito poživlja teo. V njem ni nobene snovi, ki bi kolidiraj škodila zdravju. To so dokazale kemične preiskave prof. E. Knappitscha, ravnatelja c. kr. preskusalnice v Klosterneuburgu, prof. dr. L. Koeslerja, in ravnatelja c. kr. preskusalnice na Dunaju, dr. E. Meissla.

Vsi ti strokovnjaki so izrekli, da je Triglav **izboren liker**.

Pristni Triglav

se dobiva v malih in velikih steklenicah s posebno varstveno znamko samo pri izdelovalcu, trgovcu

J. Klauerju
v Ljubljani.